

Okresný úrad zabezpečuje výkon štátnej správy na úsekoch štátnej správy v jeho pôsobnosti. Hlavnou náplňou činnosti na úseku priestupkovom je predovšetkým administratívno-právny postih fyzických osôb.

Na **priestupkovom úseku** sa zabezpečuje výkon štátnej správy podľa zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o priestupkoch“).

Podľa § 1 zákona o priestupkoch „Orgány štátnej správy Slovenskej republiky a obce vedú občanov k tomu, aby dodržiavali zákony a ostatné právne predpisy a rešpektovali práva spoluobčanov; dbajú najmä o to, aby občania nest'azovali plnenie úloh štátnej správy a obcí a nenarúšali verejný poriadok a občianske spolunažívanie.“

Podľa § 2 ods. 1 zákona o priestupkoch priestupkom je zavinené konanie, ktoré porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti a je za priestupok výslovne označené v tomto alebo v inom zákone, ak nejde o iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitných právnych predpisov alebo o trestný čin.

Každú skutkovú podstatu priestupku charakterizujú záujmy spoločnosti, ktoré sú chránené zákonom a proti ktorým je protiprávne konanie namierené. Tieto záujmy sú objektom priestupku. Všeobecným objektom je riadny výkon verejnej správy, čo vyplýva už z povahy priestupkov ako jedného z druhov právnych deliktov.

Pri posudzovaní a určovaní, či konkrétne konanie je priestupkom alebo je trestným činom, je rozhodujúcim kritériom jeho spoločenská nebezpečnosť. Protiprávne konanie, ktorého stupeň nebezpečnosti pre spoločnosť je nepatrný, nemusí byť automaticky priestupkom. Je ním len vtedy, ak vykazuje všetky znaky priestupku. Niektoré priestupky možno spáchať len konaním, iné len opomenutím. To znamená, že na zodpovednosť za priestupok stačí zavinenie z nedbanlivosti, ak zákon výslovne neustanoví, že je potrebné úmyselné zavinenie. Úmysel sa vyžaduje napríklad pri vyvodzovaní administratívno-právnej zodpovednosti za priestupok proti majetku (§ 50 zákona o priestupkoch).

Za priestupok nie je zodpovedný ten, kto v čase spáchania nedovršil 15. rok svojho veku a ten, kto pre duševnú poruchu nemohol rozpoznať, že ide o ohrozenie záujmu chráneného zákonom. **Zodpovednosti sa nezbavuje ten, kto sa do stavu nepríčetnosti priviedol hoci len z nedbanlivosti požitím alkoholu alebo užitím inej návykovej látky.**

Právnym následkom spáchania priestupku je sankcia podľa § 11 ods. 1 zákona o priestupkoch. Za priestupok možno uložiť sankcie pokarhanie, pokutu, zákaz činnosti a prepadnutie veci. Pri určení druhu sankcie a jej výmery správny orgán prihliada na doterajší život páchatel'a priestupku, jeho bezúhonnosť, na motívy a okolnosti spáchania priestupku, na prípadné menšie následky činu a pod. Správny orgán môže priznať povahu poľahčujúcich okolností, ale v neprospech páchatel'a posudzuje, ak spáchal viac priestupkov, ak spôsobil závažnejšiu škodu a pod.

Pri posudzovaní priestupku osoby, ktorá v čase jeho spáchania dovršila 16. rok a neprekročila 18. rok svojho veku, zákon o priestupkoch obsahuje osobitné ustanovenia o postihu priestupkov mladistvých.

Ak od spáchania priestupku uplynuli 2 roky, priestupok nemožno prejednať.

Konanie o priestupkoch je vo svojej podstate osobitným druhom správneho konania. Správny orgán v konaní o priestupku primárne musí vychádzať z procesných ustanovení zákona o priestupkoch a tam, kde osobitná procesná úprava chýba, využijú sa podporne príslušné ustanovenia zákona číslo 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správnom konaní“). Obdobne vzťah subsidiarity platí aj pri konaní o priestupkoch podľa osobitných zákonov.

Zákon o priestupkoch taxatívne vymedzuje okruh účastníkov konania. V konaní o priestupku účastníkmi konania sú: **obvinený** z priestupku, **poškodený**, ak ide o prejednávane náhrady majetkovej škody spôsobenej priestupkom, **vlastník veci** a **navrhovateľ**, na návrh ktorého bolo začaté konanie o priestupku podľa § 68 ods. 1 zákona o priestupkoch. Zákon o priestupkoch obligatórne ustanovuje povinnosť konať v prvom stupni ústne pojednávanie. V neprítomnosti obvineného z priestupku možno vec prejednať len vtedy, ak sa odmietne dostaviť na ústne pojednávanie, hoci bol riadne predvolaný, alebo sa nedostaví bez náležitého ospravedlnenia alebo bez dôležitého dôvodu.

Rozhodnutie o priestupku, ktorým je obvinený z priestupku uznaný vinným, musí obsahovať popis skutku, vyslovenie viny, druh a výšku sankcie, rozhodnutie o nároku na náhradu škody a o trovách konania. Proti rozhodnutiu o priestupku môže sa odvolať v plnom rozsahu len obvinený z priestupku. Poškodený sa môže odvolať len vo veci náhrady škody. Navrhovateľ sa môže odvolať len proti tej časti rozhodnutia, ktorá sa týka vyslovenia viny obvineného z priestupku alebo povinnosti navrhovateľa uhradiť trovy konania. Môže sa tiež odvolať proti rozhodnutiu o zastavení konania. Odvolacím orgánom je Okresný úrad Banská Bystrica, odbor opravných prostriedkov, Nám. Ľ. Štúra 1.

Ak je nepochybné, že obvinený z priestupku sa priestupku dopustil a ak vec nebola vybavená v blokovom konaní, môže správny orgán bez ďalšieho konania vydať rozkaz o uložení sankcie za priestupok. Obvinený z priestupku môže proti rozkazu podať do 15 dní odo dňa jeho doručenia odpor správne orgánu, ktorý rozkaz vydal. Včasným podaním odporu sa rozkaz zrušuje a správny orgán pokračuje v konaní.

Zákon o správnom konaní dáva vždy prednosť dobrovoľnému splneniu povinností, ktoré sa účastníkovi priestupkového konania ukladajú rozhodnutím správneho orgánu. Ak účastník priestupkového konania nesplní dobrovoľne povinnosť, ktorá sa mu rozhodnutím správneho orgánu ukladá, správny orgán prikróčí k vynúteniu jej plnenia. Výkon rozhodnutia vydaného v priestupkovom konaní je jeho posledným štádiom. Aj tu platí zásada viesť správne konanie tak, aby posilňovalo dôveru občanov v správnosť rozhodovania, aby prijaté rozhodnutia boli presvedčivé a viedli fyzické osoby k dobrovoľnému plneniu ich povinností.

Ústredný orgán štátnej správy vedie ústrednú evidenciu priestupkov.

Údaje z evidencie priestupkov sa poskytujú na základe písomnej žiadosti osobe uvedenej v evidencii, súdom, orgánom činným v trestnom konaní, orgánom oprávneným objasňovať priestupky a správnym orgánom oprávneným prejednávať priestupky aj podľa osobitného zákona, iným orgánom, o ktorých to ustanovuje osobitný zákon, súdom, justičným a správnym orgánom iných štátov. Príslušným orgánom na vybavenie žiadostí je správny orgán, v ktorého územnom obvode má žiadajúci trvalý pobyt alebo sídlo.

Okresný úrad Rimavská Sobota ako orgán miestnej štátnej správy každoročne spracúva analýzu prejednaných priestupkov a uplatňovania zákona o priestupkoch. Cieľom analýzy je utvoriť čo najucelenejší obraz o priestupkovosti a o skladbe priestupkov, na prejednanie ktorých je vecne a funkčne príslušný odbor všeobecnej vnútornej správy. Analýza prejednaných priestupkov je k nahliadnutiu vo Výročnej správe o činnosti Okresného úradu Rimavská Sobota.